1

Osudný rok 1938 zastihl mne v zahraničí. Začátkem května téhož roku přijel jsem do Marseille. 21. května před 9. hod. ohlašovali kameloti, že Československo mobilisuje 10 ročníků, odpoledne pak, že v ČSR je nařízena všeobecná mobilisace. Poslední zpráva ovšem neodpovídala pravdě.

Dne 29. září 1938 po 20 hod. šel jsem s dobrým známým Slovákem na procházku k Palm-Beach nedaleko Cannes. Před kasinem stál krásný americký vůz s ČSR označením a z vozu ozývala se znělka pražského rozhlasu. Zůstali jsme u auta státi a požádali dvě dámy a pána ve voze se nacházející o dovolení k poslechu zpráv. Bylo nám velmi ochotně vyhověno. Napětí, které jistě každý Čechoslovák v těchto dnech prožíval bylo stupňováno stále se opakující smutnou pražskou znělkou a očekáváním, jak se o nás v Mnichově rozhodne. Dusno a těžký vzduch zvyšoval duševní napětí. Znělka monotoně v krátkých intervalech se opakovala. Dámy v autě vzdychaly a nikdo z nás pěti Čechoslováků si netroufal pronésti jediného slova. Ryk divokého jazzu z několika kroků vdáleného kasina byl v tuto chvíli tak protivný, že jsme v duchu děkovali za každou přestávku. Hosté světových mořských lázní Cannes, ve většině Američané a Angličané, oblečeni do luxusních večerních toalet, přijížděli v nejkrásnějších limusinách světa ; ubírali se za smíchu k zábavě do kasina, zatím co v Mnichově se rozhodovalo o bytí či nebytí našeho národa. Konečně se ozval hlas pražského mluvčího, který oznamoval, že nás všichni opustili. Z auta se ozývá pláč. Nikdo z nás se nezbránil zastaviti slzy. A zde právě jsem se rozhodl.

Nemám v úmyslu zmiňovati se o Mnichovském pro nás potupném diktátu, avšak příhoda, která se po Mnichovu v Nice udála, stojí za zmínku. Po neštastném 29. září objevily se ve všech městech

Francie plakáty, které přinášely obraz Chamberlaina s mírovou ratolestí v ruce jako zachránce evropského míru, s nápisem : Mír zachován, ať žije práce ! Na nejfrekventovanější ulici těchto mořských lázní Avenue de la Victoire přemaloval někdo mírovou ratolest v ruce ministerského předsedy Chamberlaina, na velmi podařený deštník. Jistě měl Chamberlaina v lásce, jako asi každý z nás. Podivuhodné, že tento plakát visel neporušený několik dní.

V listopadu 1938 navázal jsem styky s francouzskými známými a v prosinci byl jsem představen důstojníku francouzského hlavního štábu. Bylo mi jasné, že v dané chvíli nemohu jiným způsobem přispěti své vlasti a národu, než, když svoje služby nabídnu vojenské mocnosti, která nám byla odedávna přátelsky nakloněna a v jejichž vojenských kruzích převládalo přesvědčení, že Mnichov není konečné řešení a že válka s Německem je neodvratná. V lednu a únoru 1939 prodělal jsem několik zpravodajských kursů v Dijonu, Štrasburku a Paříži, kdež jsem rovněž obdržel potřebné instrukce. Počátkem března odjížděl jsem přes Itálii do bývalého Rakouska. Mojím prvním úkolem bylo podávati zprávy rázu vojenského a politického. Přejezd přes hranice tehdy byl ještě lehký a skoro bez nebezpečí. Jel jsem na můj československý pas. Z Italie poslal jsem různé zprávy z Janova, Milána a z pohraničí italské stanice Tarvisia, kde kupodivu bylo koncetrováno mnoho italského vojska, obzvláště horského dělostřelectva.

Německá pohraniční stanice Arnoldstein vzdálená od Tarvisia asi 3 km , byla rovněž, zase německým vojskem, přeplněna. Z Celovce jsem podal první zprávu z Německa, bývalého to Rakouska. Bylo tak dojednáno, neboť franc. hlavní štáb chtěl věděti jak jsem hranici přejel. Ve Vídni, kterou jsem dobře znal a měl zde hodně přátel, byly pro mne velké možnosti. Dojížděl jsem na vojenská letiště, obcházel kasárny, navštívil Linec, Korneiburg a jiná místa, kde byla německá vojska dislokována. Zprávy podával jsem vesměs písemně, buď přímo do Francie, nebo přes Belgii, Italii, neb Švýcarsko, ovšem tajným způsobem. Dne 13. března měl jsem odejet do Prahy. Dopoledne vešel jsem ve styk s přítelem Procházkou, vídeňským to Čechem a jeho dvěma kamarády, vesměs úředníky vídeňské radnice. Procházka o mojí činnosti věděl. ,,Něco se děje nebo lépe řečeno, bude se dít´´ , řekl Procházka. Německá vojska se stahují k Vídni a jsou zde již bavorské divise. Osobně přesvědčil jsem se v okolí Vídně o tomto stavu věcí. Na veškeré vídeňské mosty byly namontovány strojní pušky a protiletadlová děla. Do Prahy jsem už nejel. Večer navštívil jsem přítele Maturu, bankovního úředníka a záložního důstojníka letectva, s kterým jsem měl za přítomností Procházky delší poradu. Matura mi sdělil důvěrně, že prý v ČSR se pálí německá města a vesnice a vraždí německé obyvatelstvo. ,,Víš , já tomu nevěřím, bude to asi něco podobného jako s námi ´´myslel Rakouskem. Hitler chce pravděpodobně něco vyprovokovat, dodal.

Dne 14. března od 14 hod. byla zastavena veškerá vídeňská doprava a německá vojska bez přestání se valila Vídní směrem na Floridsdorf a to Pražskou a Brněnskou ulicí. Bylo mi jasné o co jde. Odeslal jsem ihned na adresu určenou pro telegrafické zprávy do Francie telegram v německém jazyce, který byl sestaven tak, aby dle ujednání určitá písmena v jednotlivých slovech dala zprávu, že něm. vojska postupují do ČSR. Telegram také došel, jak mi později bylo potvrzeno. Celé odpoledne a celou noc sledoval jsem pohyby německých vojsk a pře-

cházel z Brněnské do Pražské ulice a naopak. Náhodou měl jsem v obou těchto ulicích dobré známé. Zapisoval jsem čísla různých vojenských fprmací jakož i vozidel, pokud se dalo zjistit v plískanici, která bezpřestání zuřila. 16. března rozhodl jsem se odejeti do Francie pro nové disposice, vzhledem k dané situaci. Požádal jsem u policejního ředitelství ve Vídni o povolení k odjezdu do Italie. Byl jsem odkázán k velitelství 5. armádní skupiny v budově bývalého ministerstva vojenství poněvadž bez souhlasu tohoto velitelství nemohlo policejní ředitelství mé žádosti vyhovět. Bez velkých obtíží obdržel jsem souhlas vojenského velitele a na základě toho pak i propustku do Italie.

I cesta až do Ventimilia byla hladká. Informoval jsem se u tamnějšího franc. generálního konsula jak nejlépe se dostat do Mentonu. Byla mi doporučena cesta autobusem přes Ponte Luigi. Prohlídka trvala sice velmi dlouho, ale dopadla dobře. Nedaleko Ponte Luigi nacházely se plantáže opic, známého profesora Dra Voronova, ovšem již na území francouzském. Italské autobusy tehdy jezdily až do Nicy. V Nice byly již pro mne disposice k další jízdě do Štrasburku se zástávkou v Paříži. Odejel jsem expresem do Marseille a odtud do Paříže tak zvaným aerodynamikem, vlakem, který dosahoval rychlostí až 170 km za hodinu.

Že by se nějak zvlášť dobře tímto vlakem o třech vagonech ,,Modrým ďáblem´´zvaným cestovalo, říci zrovna nemohu. Po podání krátkých zpráv v Paříži odjíždím do Štrasburku, kde bylo nutno podati do podrobna vše co jsem viděl a slyšel. Podání takovýchto zpráv vyžadovalo dobré paměti, neboť převážení nějakých poznámek bylo spojeno s velkým nebezpečím. Po obdržení nových rozkazů, které se zase řídily danou situací, odejel jsem přes Lyon, Marseille, Nicu, Mentone, Ventimiliu a zastavil jsem se v San Remu v Italii. V těchto pěkných mořských lázních italské Riviery, měl jsem sjednanou schůzku s pí.E. manželkou vídeňského ~~xxxxx~~ stavitele, kterou jsem znal již několik let z Vídně. Když Hitlerovci obsadili Rakousko, tato vysoce inteligentní dáma opustila Vídeň a to po velmi šikovném manévru u československého konsulátu ve Vídni. Paní E. před provdáním byla totiž československou státní příslušnicí. Narodila se v malé vesničce okresu rokycanského. Žila však od dětství ve Vídni a češtinu ovládala velmi špatně. Přesto však vždy a všude, ráda se hlásila Češkou. Ovládal perfektně francštinu, angličtinu a italštinu. Jelikož Němci míšencům, totiž její otec byl žid, matka křesťanka, v odjezdu z Rakouska dělali těžkosti, obstarala si falešné rozvodové doklady a na základě těchto, s přiložením československého domovského listu obdržela československý pas, na který pak odjela do Francie. Nutno ještě říci, že byla osobní sekretářkou libroového milionáře Estonce Cindina, který vlastnil jeden z nejkrásnějších zámků v blízkosti Monaca. Žila s matkou, otec v r. 1936 zemřel ve Vídni. Její měsiční příjem bylo 8.000 franků mimo diet, tedy plat skutečně zavídění hodný. Nebylo těžké přesvědčiti pí. E- o tom, kde je její místo. Stačilo poukázati na osud ČSR a tato vzácná paní se rozhodla, jak jistě učinil každý člověk s českou krví v těle. Bezvýhradně opustila svoje báječné zaopatření, vysvětlila matce, že je jí zapotřebí na důležitějším místě, než které zastává a druhého dne již odjížděli

jsme zpět do Francie. Stala se pak jednou z největších pracovnic francouzského námořnictva. Byla jí přidělena Italie. Sešel jsem se s pí. E.potom ještě dvakráte a to za dramatických okolností. O tom však později. Já vracel se pak přes Italii do ČSR a zastavil jsem se u Františka Kočího,českého hoteliera v Benátkách, abch mu předal důležité disposice pro přepravu Čechoslováků do Francie. Ale i o tomto čechu, vlastenci, později.

V dubnu 1939 přijel jsem do Brna. Odeslal jsem z Moravy několik zpráv, kterých se mi dostalo od Dra Pražáka, advokáta z Brna a Ing Marka. Tito byli získáni pro další práci. Jmenovaní však během léta 1939 odejeli za hranice a sešel jsem se s nimi v prosinci 1939 v Paříži. Oba sloužili v československé zahraniční armádě. Z Brna vedla mne cesta do Hradce Králové, kde už se pracovalo plnou parou. Ubytování našel jsem u mého bratra v Pouchovské ulici. Netrvalo dlouho a vešel jsem ve styk s vedoucím hradeckého odboje, tehdejším plukovníkem nyní generálem Petrem Novákem. Poznal jsem se s podplukovníkem Václavem Kolářem, majorem Prchalou, Matohlínou, bratry Zástěru, Dr. Šintáka, inspektora ČSD Svobodu, revedenta Kleandra, Franka, Drašnara, Ondráčka, Zíbu, Boženu Marinkovou, št.kap.Munzara, nadpor. Sládka, št.rot.Jelínka a jiné.

Účastnil jsem se zájezdů a organisování v celých severovýchodních Čechách a i tam poznal jsem mnoho, velmi mnoho vzácných spolupracovníků. V čele této organisace stál gen. Ingr a jeho spoluprac. gen. Bílý, gen. Neuman, Vojta, Netík, Homola a j. Když bylo rozhodnuto, že gen. Ingr odjede do zahraničí, odešel asi počátkem července 1939, stává se vedoucím organisace gen. Bílý, pod krycím jménem Ataman.

Současně se vznikem voj. org. vzniká i org. politická vedená kancléřem Šámalem , dr./Rašínem, primátorem Klapkou.

V brzku obě dvě org. splývají v org. jedinou s ústředním vedením vojenským a politickým, při čemž každá z nich v rámci svých úkolů zachovává určitou linii samostatnosti. Obě, resp. tato jediná org. je v úzkém styku s generálem Eliášem, ktery kryje a usměrňuje celou akci jak vojensky tak politicky a finančně. A tak vzniká jediná velká org. domácího odboje významu celostátního a celonárodního, ve které voj. složka plní úkoly, připadající armádě (splnit). Nebyla to tedy org. žádné polit. strany ani soc. třídy, nýbrž org. celostátní.

Řekl jsem, že gen. Eliáš usměrňoval a kryl celou organisací. Proto přímo na příkaz z Londýna zůstával nadále v Protekt. vládě. Z jeho popudu byla organisována zprav. ústředna při tiskovém odboru předsedy Prot. vlády pod vedením min. rady Šmorance. Sem se sbíhaly veškeré zprávy celého odboje, zde byly zhodnocovány a zpracovány pro zahraničí a vysílačkami vysílány. Gen. Eliáš rovněž úspěšně rušil a mařil činnost jak Gestapa tak i K.H.Franka. Sám mohl včas, ještě před zatcením uniknouti za hranice. Jeho přechod přes hranice byl pečlivě připraven gen. Novákem, doklady pro něho byly připraveny v Žilině. Avšak gen. Eliáš zůstal na svém místě, aby padl jako voják.

Aby bylo možno splniti převzatý úkol, bylo nutno se na něj důkladně jak materiálně, což byl úkol nejnesnadnější, tak i zpravodajsky připraviti. Proto všude jak v úřadech státních, samosprávných, v civ. organisacích, v průmyslu a t.d. zkrátka v celém veřejném životě poli-

tickém i hospodářském měli jsme svoje lidi, buňky, s přesně vymezenými úkoly.

Ponevadž se jednalo o desítky tisíce lidí zapojených do odboje bylo z bezpečnostních důvodů bezpodmínečně nutno, do důsledků zachovávati konspirační systém t.j. aby každý jedinec, pověřený nějakým úkolem znal jen to, čeho bylo třeba k splnění úkolu a o nic víc a o nic méně. Nebylo dovoleno pátrati po činnosti osob, jejich úkolech a t.d. s kterými spolupracoval. Bylo samozřejmě počítáno, že při tomto rozsahu organisace i při nejúzkostlivějším zachování všech bezpečnostních opatření, může, resp. musí dojíti k prozrazení existence této organisace. A proto heslem všech bylo : Čím méně víš, tím méně toho z tebe mohou dostat. Proto také vedoucí funkce byly zdvoj. až ztrojnásobeny, neboť se počítalo, že zcela určitě první skupina, možná i druhá a snad i třetí budou obětovány, t.j. buď zatčeni, aneb svoji činnost budou musit přerušit a zmizet v ilegalitě. Na místa jejich museli nastoupiti noví, aby spoje, které tak často byly takto přerušeny, mohly přesto býti opět obnoveny.

Vojáci zásadně a z principiálních důvodů neuznávali, že určité hodnosti měly by odpovídati určité funkci v odboji. V tomto ohledu nebylo kompromisu, všichni jsme si byli rovni, všichni byli jsme bojovníky. Proto pro nás byl nepřijatelný každý, kdo svoje já, svoji ješitnost nebo ctižádost stavěl do popředí, byť i jinak měl pro úkol ty nejskvělejší předpokládané vlastnosti. Rovněž tak bezpodmínečně do pozadí musely ustoupiti veškeré ohledy rodinné, příbuzenské a majetkové. Na nikoho nikdy nebyl činěn žádný nátlak, nikdo nebyl přemlouván, nikomu nebylo nic slibováno, ale každý byl vždy na nebezpečí jemu hrozící upozorněn a musil se rozhodnouti sám, jako chlap, jako muž. V severovýchodních Čechách měli jsme dva takové případy o kterých já vím, kdy se dva spolupracovníci zřekli své funkce, když se nebezpečí stávalo již hmatatelnějším. Důsledek ? Nic se nestalo, přišel jsi k názoru, že na to nestačíš, čím dříve tím lépe. Tím nikdo na ceně neztratil, neboť jeho úmysl byl dobrý. Bylo na něm jen požadováno, aby mlčel.

Včele každé země stál zemský velitel. Čechy byly rozděleny na tyto kraje: Severní velitel ~~gen.~~ plk. Liška, severových. plk. Novák, jihových. plk. Tacl, západní a kraj Praha - gen. Homola. Morava byla rozdělena na kraj severní, jižní a kraj Brno.

U ústředí a krajů byly zřízeny skupiny finanční, materiální, sabotážní a teroristické - tak zvaní cukráři. Vedoucím teroristické skupiny u ústředí byl největší hrdina domácího odboje pplk. Mašín, který osobně v roce 1940 provedl teroristickou akci na Anhaltském nádraží v Berlíně, kde v nádražní budově umístil pekelný stroj značné ničivé síly, jehož výbuchem byla budova rozmetána a mnoho lidí přišlo o život.

Nyní se ještě zběžně zmíním o tom jak se střídali vedoucí ve voj. a politickém vedení až do roku 1945.

Po zatčení gen. Bílého ujímá se vedení gen. Homola, po zatčení gen. Homoly přejímá vedení gen. Zdeněk Novák, po jeho zatčení v

r. 44 gen. Bláha, po zatčení gen Bláhy gen. Slunečko.

V politickém vedení po zatčení dra. Rašína, Klapky a Šámala na příkaz Londýna ujímá se vedení spisovatel Jaroslav Kvapil, dr. Lany a ministr Krofta. Poslední měl jako dříve exponovaná osoba, zůstati v ústraní.

Není mým úmyslem Vám líčit celý systém naší organisace, potřeboval bych k tomu velmi mnoho času, chtěl jsem Vás jen z části zasvětit do začátku domácího odboje naší vojen. organisace. Prostřednictvím br. gen. Nováka navázal jsem styk s organisací v kraji pardubickém za vedení pluk. Tacla a št. kap. Tvrze. V Praze seznámil mne gen. Novák s pluk. Malým, Berkou, podpluk. Balabánem, Rešem, Ambrožem, Preinigrem, majorem Hynkem Němcem a jinými. Těmito spojeními bylo mi umožněno získávati a podávati zprávy skutečně velmi cenné. S Rakouskem zůstal jsem ve stálém spojení a jelikož jsem se dozvěděl, že ve Vídni uspořádá německá armáda začátkem června 1939 den brané moci a že budou vystaveny a obecenstvu přístupny různé druhy moderních zbraní, odejel jsem do Vídně.

A skutečně po ulicích byla rozestavena protiletadlová děla a každý si mohl nejméně za jeden šilink sednouti k takovému dělu a zamířit. Poddůstojníci vysvětlovali zacházení s touto zbraní a vykládali účinnost a palebnou schopnost každého protiletadlového děla. Na jiné ulici zase stál menší, jinde větší tank a kdo si do tanku chtěl sednout musel zaplatiti určitý ~~xxxx~~ poplatek. Že bylo takových hloupých Fricků dost nemusím podotýkat. Na letišti ve Fischamendu byly předváděny různé lety, nakládala se lehká děla a jiná výzbroj, ba i některé lehké tanky tahali vojáci do letadel. Za 20 šilinků se mohlo i vzlétnout. I tu ovšem utráceli Frickové hojně. Měl jsem žně. Co se fotografovati dalo to jsem fotografoval, jak zbraně tak i letouny. Účastnil jsem se též velké vojenské přehlídky na Ringstrasse, která trvala více jak 2 hodiny. Nebyl to vskutku žádný „ cirkus plechoví ", jak se u nás s oblibou říkalo. Měl jsem nahromaděno hodně materiálu a rozhodl jsem se, podat osobně důležité zprávy. Cestovní pas jsem měl protektorátní, t. j. přelepený pas československý. Obstaral jsem si potřebnou propustku německých úřadů, visum italské nebylo zatím zapotřebí. Zajímavé, že Francie zavedla vidování československých pasů, Italie však nikoliv. Hladce obdržel jsem u vídeňského-francouzského generálního konsulátu potřebné visum, poněvadž tento úřad byl o mé činnosti informován. Nic písemného jsem nevezl a fotografie pořízené v den braně moci byly odeslány v nevyvolaném filmu. Ve Francii zdržel jsem se velmi krátce, poněvadž situace vyžadovala, abych byl v ČSR. V době mých zájezdů za hranice vedl zpravodajskou službu Dr.Šinták dále, aby nezůstala mezera a nic důležitého se nepromeškalo. Dr. Šinták nynější Ústřední tajemník SNR v Praze byl ve spojení s mými spolupracovníky a s ním korespondoval jsem i

já osobně v době mého pobytu v cizině, ovšem způsobem obvyklým v/e zpravodajské službě. Z ČSR podávám další zprávy, zasílám plány německých posic před nástupem na Polsko, které obstaral br. Kleandr, jakož i protektorátní maximální řád. Máme čilé spojení i do Německa a posílám mnoho různých plánů, letišť, podzemních cisteren pohonných látek, Schematismus německé armády atd. Tento cenný materiál je obstarávám českými dělníky a zaměstnanci v Německu. Zasílání všeho řídí bratr Votava, poštovní úředník, který vše vkládá do zablombovaných mezinárodních pytlů, které je ovšem nutno rozblombovat a po vložení zpět bezvadně uzavřít. Není to práce lehká a jistě velmi nebezpečná. Jak jsem se poznal s brem Votavou ? Zasílám prostřednictvím poštovního úředníka Václava Vika z Pardubic opravené a doplněné plány letišť Československa. Za několik dnů, když jsem už byl přesvědčen, že plány jsou v Paříži, při schůzce s gen. Petrem Novákem , podává mi tento mnou odeslané plány letišť a podotýká, že to jistě mohu potřebovat. Vyskočil jsem jako střelený.


ZA VĚRNOST 1939 1945


ZA ZÁSLUHY
C.S.R.



Ptám se odkud tyto plány má a on , že byly zachyceny v pošte pro zahraničí. Tak bezvadně pracovali československí poštovní zaměstnanci za vedení br. Votavy. Pokusil jsem se několikrát předati různé zprávy a plány franc. gen. konsulovi v Praze, tento však mne odmítl s poukazem, že je hlídán německými policejními orgány. Před třetím mým odjezdem do Francie, potkávám se v Hradci Král. s policejním št. kap. Josefem Šimkem a Štěpánem Linhartem. Sejití s těmito sice starými známými z Košic, ale policisty nebylo mi právě příjemné. S oběma však jsem se dohovořil a v pozdější době nejednou jsem jmenované potřeboval. Napětí mezi Německem a Polskem vyvrcholilo. Já dostávám přes Rakousko zprávu, abych přijel do Francie. Tentokráte je obstarávání propustky a jiných nutných formalit, jakož i cesta velmi obtížná a kontroly všude zostřené. U hradeckého oberlantrátu podplacením úředníka, kterému dávám několik kusů broušeného skla , dostávám výjezdní povolení i propustku. V Praze obstarávám francouzské i italské visum, poslední po zaplacení většího obnosu Poznal jsem z praxe, že fašisté i nacisté jsou vesměs korupčníky a využívám plně této výhody. S povolením oberlandrátu v Hradci Král. odesílám telegram Kočímu do Benátek a sice oznámení mého příjezdu. Tento, dle ujednání dává zprávu dále do Francie. Projíždím Rakouskem několikráte kontrolován kriminální policií. V pohraniční stanici Arnoldsteinu dochází ke kontrole tak důkladné, že nutno vystoupiti z vlaků a v budově kripa se svléknout ze šatů i bot. Prohlídka dopadla dobře. Nic jsem nevezl. Po delším zdržení vjíždíme z Arnoldsteinu do území nikoho t.j. úsek asi 3 km široký mezi Arnoldsteinem a Tarvísiem. V Arnoldsteinu stáhli vojáci zatemnění přesto že je den. Zdá se, že čestní partneři osy jeden druhému nevěří. V Tarvísiu nová ostrá prohlídka ze strany Italů. Žádný defekt. Zprávy nesmí býti na papíře, od toho je dobrá paměť u každého zpravodaje.

V Benátkách jsem očekáván br. Frant. Kočím a pí. E. která toho

dne přijela ze Syrakus na Sicilii, když byla o mém příjezdu Kočím zpravena. Večer máme schůzku, které se zúčastní 3 Jihoslovani, kapitán jedné obchodní lodi, sekční šéf z jednoho jugoslávského ministestva a bělehradský český architek H. Bratří Jihoslovane jsou intimní přátelé Kočího a dobří vlastenci. Dochází k dohodě, že i přes ně budou posílány zprávy do zahraničí, což já velmi vítám. Později jsem několikráte této výhody využil. E. má za úkol opatřiti silaety v Benátkách kotvících něm. obchodních lodích a žádá mne o spolupráci. Moře je celou noc rozbouřené a jistě se do rána uklidní. Není tomu tak. Fičí studený vítr a slabě prší. Čekáme do odpoledne. Bouře však nepřestává. Kočí navrhuje, abychom vyjeli. 12 obchodních lodí až 10tisíci tunových kotví na volném moři, mimo přístav. Opatřujeme gondoliera, který by s námi jel. Kočí má velké známosti a vše jdedosti hladce. Cena velmi vysoká, ale nevadí, čas je dražší. Vyjíždíme ke čtvrté hod. odpoledne. Situace je velmi napjatá. Nikdo nevyjíždí na moře, nikde není vidět ani jednu gondolu. Italská přístavní policie provádí přísnou kontrolu. Plán však musí být uskutečněn.

2 hodiny plouží se naše gondola a těžce se probíjí vlnami. Konečně se dostáváme do blízkosti německých lodí. Paní E. vyndává fotoaparát. velikosti malé krabičky zápalek a cvaká jednu loď po druhé. Na lodích jsou německé hlídky a opatrnost jest nutná. Zajímavé, že německé obchodní lodě jsou v přátelské Italii zablokovány a nesmí opusti Benátky. Italie je neutrální, alespoň zatím. Paní E. fotografuje každou loď několikráte. Aparát má výhodu, že obsahuje 132 obrázky, nevýhodou, že dosti silně cvaká, což je někdy nepříjemné. Je to speciální aparát estonské výroby. Více než 1/2 hod. trvá fotografování. Konečně se vracíme. Nejsme ještě ani 300 metrů od něm. lodi a tu přijíždí v motorové lodici policejní kontrola. Přiráží k naší gondole a žádají papíry. Kočí první podává legitimaci. Á bona serra signore Kočí - Tutte benissimo. Arre videre a polic. loďka nás opouští aniž by nás kontrolovala. Tak populární byl br. Kočí, který koncem roku čtyricátého zemřel jako hrdina v italském koncetračním táboře v Syrakusách na Sicilii. Téhož večera byl velmi originálním způsobem odeslán film hlavnímu štábu franc. námořnictva. Odešli jsme do cukrárny, které v Itálii jsou, vlastně byly velmi luxusně vedeny. Pí.E. kupuje velkou bombonieru a béře tuto ke stolku, kde my zatím objednali jsme čaj. Bombonieru pí.E. otevírá, vyjímá nenápadně jeden čokoládový bonbon, otevře tento ze spodu nožíkem, vkládá do nastaleného prostoru nevyvolaný film a ucpává zbývající prostor části vykrojeného bombonu. Italské cukrárny rozesílají bomboniery do všech koutů světa. Platíme zkonsumovaný čaj a zákusky. Pí. E. žádá prodavačku, aby bomboniera byla odeslána na adresu, kterou současně předává. A tak se dostává film na místo určení skoro bez risika. Film se nevyvolává proto, dostane-li se do nepovolaných rukou, při otevření bývá zneškodněn.

Společně s pí.E. odjíždím do Ventimiglie, kde pro mně u franc. gen. konsula je připraven franc. pas, pro pí. E. kanadský. Přechod přes Italsko-Franc. hranice je silně kontrolován, avšak naše papíry

jsou přede bezvadné a proto ji přejíždíme bez nehody. Z Nici jsem dirigován do Lille. Tam podávám přesné zprávy a vracím se do Českosl. přes Paříž, kde podávám zprávy o situaci v Českosl./ Leg. rada Fr. Černý plk. Kalina / Ve Ventimiglii deponuji falešný pas a přebírám mnou zanechaný pas tak zvaný protektorátní. V Hradci dovídám se o zatčení pplk. Václava Koláře. Nutno zvýšiti opatrnost.

Začátkem prosince odjíždím po čtvrté za hranice. Na protektorátní pas dostal jsem v Praze stálé franc. visum, na kterém je umístěna poznámka Autorisation du Minister des Affaire éttangér atd. to znamená : z pověření ministerstva zahraničí. Předložiti tento pas u Oberlandratu k dosažení výjezdního povolení a propustky, by znamenalo jisté zatčení. Na doporučení mého bratra obracím se na policejní ředitelství v Hradci Král. /řed. Jirkal a vrchní taj. Kuthan / poslední posílá mne do pasového oddělení, když před tím jsme se dohodli, že pas jsem ztratil a že nutno ztrátu ohlásiti. Následujícího dne byl jsem již majitelem pasu německého. Hradecké polic. ředitelství pracovalo rychle a spolehlivě, a to nejen v tomto případě, ale i ve službě zpravodajské.

Tentokráte jel jsem do Italie jako zástupce fy. J.Smola, brusírna skla v Poděbradech. Bratr Smola byl za tuto důvěru 3 týdny vyšetřován Gestapem. Vyšlapávám si povolení obchodní komory v Praze a to za pomocí tajemníka sklářského průmyslu Roudnického rovněž z Poděbrad. Na základě tohoto potvrzení je mi uděleno výjezdní povolení, nutno bylo však mimo poplatku dodati 10 kusů broušeného skla. Italské visum dostávám hladce, hodně jen přidražilo. V Praze opatřují si ještě devisi a to prostřednictvím řed. Národní banky Filipa, na kterého mám doporučení z Paříže, a který mi ochotně vyhovuje a dává pro Paříž zprávy finanční. Odjíždím z Prahy přes Vídeň. Všude silné kontroly a šťastně přejíždím něm. italskou hranici. V Benátkách zastavuji se u Kočího, ale ještě téhož dne odjíždím dále. Ve Ventimiglii hlásím se u gen. konsula Martina a žádám o vydání fingovaného pasu, který jsem u příležitosti mé poslední cesty do Českosl. u něho zanechal. Gen. konsul ale z opatrnosti tento pas odvezl do Francie a odevzdal příslušným úřadům. Žádám gen. konsula, aby mi co nejdříve zaopatřil dokoment, na který bych mohl přejeti francouzko-italskou hranici. Jsem odkázán na druhý den. Konsul dojíždí denně do Francie. Následujícího dne jemi sděleno, že budu přepraven do Francie motorovou lodicí a to večer ve 20 hod. z místa, které je přesně označeno. Nebyl jsem zrovna nadšen tímto plánem jelikož jsem věděl, že tento podnik je velmi riskantní a že musí být převoz proveden ve vzdálenosti nejméně 3 km od pobřeží, abychom se vyhnuli event. italské prohlídce a tím jistého zatčení. Pobřežní kontrola ve výsostných vodách italských byla prováděna do důsledků. Moře bylo velmi rozbouřeno a během odpoledne bouře ještě vzrostla. Přesto však jsem ve 20 hodin byl na místě. Čekal jsem marně. Přistání motorové lodici za takové bouře je nemožné. Následujícího dne jednal jsem z konsulem znova a bylo dojednáno, že počkám v San Remu až se bouře na moři utiší. Netrpělivě čekám na utišení bouře, ale tato

zuří již týden a není žádné vyhlídky na zlepšení. Rybáři Sanremští kroutí hlavami při otázce, jak dlouho může ještě trvat. Čas kvapí. Je 12.prosince a moje povolení je platné do 31. prosince. Odjíždím znovu do Ventimiglie přes to, že konsul mně upozornil, že návštěvníci franc. konsulátu jsou sledováni.

Pan konsul je nervosní pán a nemá smysl pro důležitost cesty do Francie. Stálé rozhodnutí oddaluje. Už dávno mohl přivézti pas jiný. Rozhoduji se pro vlastní akci. V San Remu je mnoho českých a rakouských židů emigrantů. Několik z nich znám již osobně. Tyto lidé provádejí přepravu svých souvěrců do Francie a obstarávají různé pasy. U těchto musím získat falešný pas. Činím to nerad, je s tím spojeno jisté risiko, ale není jiného východiska. Jednám s jedním známým. Slibuje obstarání pasu za cenu 5ti tisíc Lir. Dohadujeme se na polovině. Následujícího dne přináší čsl. pas, již dva měsíce propadlý. Pas zní na jméno František Velten, exportér z Jablonce n/Nisou, který po obsazení tak zvaných Sudet optoval ve Výškově na Moravě. Nutno odlepiti fotografii a vlepit moji. Já však žádné fotografie nemám. Obracím se se ihned na fotografa, který může býti vším jiným, jen ne fotografem.

Slibuje, že udělá obrázky do zítřka. Je neděle a on musí na ryby. V pondělí ke třetí hodině dostávám obrázky. Pokouším se rozluštiti, kdo to asi na ~~asi na~~ obrázkách je, ale marně. Sám jsem se nepoznal. Vlepujeme jeden z těchto obrázků. Kouskem korku dokreslujeme polovinu kazítka přes fotografii. K páté hodině odjíždím do Ventimiglie. Konsul je připraven k cestě domů. Žádám o vydání franc. vísa. Pan Martin prohlíží pas. Upozorňuje mne na závadu tohoto, tak těžko a draho zaopatřeného dukomentu. Žádám kategoricky o udělení vísa. Na Vaše vlastní risiko, upozorňuje mně konsul. Dobře, co mám jiného dělat. Odcházím z franc. konsulátu ve velkém napětí. Je mi známo, v jakém nebezpečí se nacházím. Vlak z Ventimiglie do Menton - Karavan ve Francii odjíždí v 18 hod. 20 min. a mám ještě 20 minut času. Nádraží není daleko a je zrovna v přestavbě. Musolini chce zde postavit jedno z nejhezčích nádraží Italie. Má se prý rovnat nádraží Milánskému. V tuto dobu je celé nádraží ze dřeva. Staré bylo zbouráno. Vcházím do dřevěné boudy, kde je přítomno asi 30 lidí; tito jedou též do Francie. V několika minutách otvírají se dveře a karabinier nás vpouští do velké haly. Jsem asi 15tý. Přecházíme kolem celní prohlídky. Vše v pořádku. Teď však ~~přijde~~ přichází to hlavní. Malé okénko v kterém sedí karabinier s vousem Garibaldiho.. Odevzdávám svůj pas. Vousáč jej otvírá, dívá se na mne, na fotografii, na mne na fotografii a kroutí hlavou, chápu, nepoznává mne. Jaký div, vždyť já sám jsem se na tom obrázku nepoznal. Konecne předává knížku dalšímu úředníku pasové kontroly. Tento má za úkol prohlédnouti seznam hledaných osob. U této přepážky není žádného okna, pouze kluzavka, podobná mlýnské po níž se spouští pytle. Na konci této prkenné klouzačky je upevněna bedniška. Touto cestou se vracejí cestujícím kontrolované pasy. Žena stojící přede mnou dostává svůj dokument. Nyní vypadne můj. Není však tomu tak. Padá další pas, ne však můj, další, zase ne můj, další cizí a ně a ně můj. Něco se stalo. Zbývají ještě tři osoby, které

mají dostati svůj pas. Vkládám do úst tubičku jedu. Nervy pracují k prasknutí. V tom vidím ňsl. pas, kterak se, řekl bych skoro líně, smeká po klouzačce. ~~Zakazování~~ Zachycuji jej ve smyku a běžím k francouzské kontrole. Odbavování pasové jak italské tak francozské děje se ve Ventimigli, na území italském. Bon soire messiere, zdraví mne.

Ihned, jakmile mne vidí francouzský policejní úředník, šeptá mi, že je vše v pořádku. Oddechl jsem si zhluboka a usmál jsem se, ačkoliv mně jěště do smíchu nebylo. Nasedám do vlaku a již se vyjíždí. Stále jěště mám tubičku v ústech, jsme totiž jěště na italském území. Asi za 20 minut vjíždíme do stanice Mentone-Karavam. Je mi známo, že zde musí každý vystoupit, neboť tady kontrolu provádí vojsko a Francie je ve válce. Vyndávám kapsli z úst a jdu s ostatními na peron malého to ~~te~~ nádraží. Nestojím jěště ani 5 minut, a již mi někdo klepe na rameno, a žádá mě abych šel s ním..Vede mne do nedalekých dveří. V dlouhé místnosti a u dlouhého stolu sedí několik úředníků v civilu a několik důstojníků. Průvodce ukazuje na úředníka, žádá ~~xxx~~ mě, abych si nechal u něho pas potvrdit. Podávám mu moji ošumělou knížku. Úředník ~~xxxx~~ prohlíží fotografii, ale ani jemu se tato nelíbí.

Listuje však dále. "Váš pas je prošlý",říká mi. "Vím o tom", odpovídám mu. "Proč jste si nenechal pas prodloužit?" Nevím co bych mu měl odpovědět a ohlížím se po průvodci. Vtom přistupuje vyšší francouzský důstojník a stroze napomíná úředníka, aby pas potvrdil. Několik dalších úředníků zanáší číslo a jiná data mého pasu do různých knih, až konečně dostávají můj pas důstojníci. Jeden z důstojníků podává mi krásný můj dokument a provází mne do vedlejší místnosti, kde jsem již očekáván známým policejním komisařem a dvěma důstojníky. Zdravíme se a komisař se mne ptá na cestu, a co je nového v Československu. Vyprávím mu také jednání u konsulátu ve Ventimiglii. Kývá jen hlavou. "Na takové hadry", ukazuje na můj pas, který já ještě držím v ruce," se ale nesmí jezdit ani v míru, tím méně pak za války",říká mi.Loučím se s ním i s ostatními a v doprovodu jednoho důstojníka nasedám do pěkné limusiny, kterou řídí voják a odjíždím do Nicy. Následujícího dne odjíždím do Paříže a podávám zprávy našemu čsl. hlavnímu štábu, který pracuje u čsl. Národního výboru v Paříži. Francouzským hlavním štábem jsem povolán do Lille, ke podávání zpráv trvá tři dny. Vracím se do Paříže, kde navštěvuji různé známé a jednám u naší dvojky o nové práci v čsl., zapojuji na naši dvojku pí.E.Dostávám různé rozkazy a zprávy, mezi nimi i pro hradeckého lékaře doc. dr. Frantu, se kterým jsem se prostřednictvím bratra Dra. Profouse a Pytlíka poznal. Do Prahy odjíždím z Paříže dne 28.prosince 1939 a to do Italie na francouský pas a pokračují z Ventimiglie na pas německý. V Benátkách dělám zastávku. Pí.E, která je u Kočího, dostala úkol, opatřiti snímky situace a sílu panceřování dvou v Monfalcone ve stavě se nacházejících válečných lodí. Úkol krásný, ale nebezpečný. Žádá mě, abych byl jí nápomocen. Monfalcone je vojenský přístav a loděnice na trati Benátky-Terst. Odjíždíme do Monfalcone 30.prosince ráno.Pí. E. která v Monfalcone několikrát byla, objednává jednokoňskou drožku a odjíždí k přístavu. Máme ujednáno, že já počkám u nádraží v cukrárně a že

pojedem rychlíkem ve 12 hod. zpět. do Benátek. Je po deváté hodině. Řešení úkolu nemůže déle trvat než hodinu. Je však 10 hodin, je 11 a blíží se 12. hodina. Přecházím po nádraží. Konečně přijíždí drožka. Pí. E. přesto, že mě vidí, vchází do nádraží. Chápu, že se nesmíme znát, přece však vstupuji do stejného vagonu, ale strany opačné. Vprostřed vagonu se scházíme a E. předává mi aparátek a šeptá; "Jděte do jiného vozu. Za hodinu jsme v Benátkách ". V hotelu Splendid, jehož majitelem je Kočí setkávám se s pí. E. která líčí krátce, co se stalo.

Šťastně se dostala do přístavu v Monfalcone a pořídila potřebné obrázky. Cestou zpět byly zastavena ještě v přístavu hlídkou karabiniérů, a byly nucena s nimi odjěti na prefekturu. Během jízdy vpašovala šikovným způsobem fotoaparát pod složenou boudu kočáru. Výslech trval skoro 2 hodiny, ale byly to spíše zábava s policejním komisařem, vypráví pí. E. Pan komisař žádal o schůzku na večer. Po vyšetření utíká E. na stanoviště fiakrů a nalézá jej. Nasedá a žádá, aby byly odvezena na nádraží. Aparát byl na místě, kde byl uložen. Téhož odpoledne odjíždí pí. E. k francouzské hranici a já ku německé. Toto bylo poslední setkání s pí. E. a s bratem Kočím. V roce 1941 byla pí. E. v Paříži, když vycházela z amerického vyslanectví Němci zatčena a zmizela beze stopy.

1. ledna dopoledne jsem v Praze. Mnoho známých v Paříži mě požádalo, abych vyřídil jejich rodinám pozdravy a že jsou zdrávi. Jeden známý z Brna čeká rodinu a žádá mě, abych vyřídil jeho přání, jak se má děcko jmenovat, bude-li to kluk. Na různá jiná místa posílám pohlednice s umluveným textem a to vesměs rodinám našich emigrantů.

V Praze se dovídám o velkém zatýkání na Moravě i v Praze samotné. Mezi zatčenými je pplk. Jan Reš a mjr. Hynek Němec, se kterými jsem byl v úzkém spojení. Nutno zvýšiti opatrnost. Odjíždím do Hradce a podávám zprávy. I zde je velké napětí a každý z pracovníků je připraven k útěku. Přesto však konají se schůzky skoro denně a vedoucí hradeckého odboje gen. Petr Novák se svými pracovníky objíždí kraj, konsoliduje ustanovené podzemní organisace. Je třesknutá zima, jízda vlakem je skoro nemožná. Mají až 10 hod. spoždění. Podávám zprávy do Francie pro čsl. i franc. dvojku. Pro naši dvojku obdržel jsem novou adresu přes Švýcary. Adresát byl později, jak jsem slyšel ve švýcarském rozhlase, zatčen a švýcarskými úřady odsouzen pro špionáž. Doufám, že dnes je jistě na svobodě.

V Brně vyřizuji různá pověření u různých rodin. Dovídám se detaily o zatýkání. Z Hradce Králové přesídlil jsem do Pardubic, kde jsem našel ubytování u mé neteře. Jsem dále ve styku s plk. Taclem, mj. Tvrzem a poštovním úředníkem Skutilem. V Hradci Králové informuji po druhé členy podzemní sokolské organisace o situaci v zahraničí./br. Zíb, Drašnar, Tužil, Říčař, atd./.

Dne 6. února přijíždím zdnovu do Hradce Králové a dovídám se u mé spolupracovnice Boženy Marinkové, že v noci bylo v Hradci Králové zatýkání a to též u bratra v Pouchovské ulici. Během odpoledne chci jasno, co s mým bratrem je. Dovídám se, že bratr při obklíčení jeho bytu ukryl se v noční košili v prádelně pod necky a že Gestapáci jej při prohlídce prádelny přehlédli. Asi kolem 7 hodiny opustili byt, aby se v 9 hodin zase vrátili a v bytě bratra se ubytovali.

Této doby využil můj bratr a za pomoci stavitele Štaudta utekl k mé sestře , odtud převlečen za katolického faráře opouští Hradec Králové. Během týdne mám zprávu, že bratr nachází se v Praze v bohoslovecké koleji církve československé u rektora Antonína Vinklárka. Byl to Dr. Šinták, který tento úkryt pro bratra obstaral. V koleji vystupuje jako řidicí v pensi a je stravován řidicím bohoslovecké koleje. Prostřednictvím pí.Pokorné, manželky zatčeného štábního kapitána zapojuje se bratr na pražskou podzemní organisací a během jednoho měsíce se stává zemským zpravodajským, které přebírá po policejním lékaři Zd. Müllerovi. Úzce spolupracujeme a scházíme se týdně s pplk. Balabánem. Sjednáváme spojení s městským radou Kyšpínem a dvěma průvodčími spacích vozů převoz našich lidí do zahraničí. Převážení děje se v zásuvce, určené pro umístění pokrývek pod lehátkem. V tomto malém prostoru musel dospělý člověk ležet až 10 hodin. Převážení dělo se buď do Bratislavy anebo do Scobu.

V Praze od března do dubna bydlel jsem s mým bratrem na Pankráci, později sám u sestry Marie Cibulkové, náčelnice Sokola v Krušinové ulici.

Navázali jsme styky s pověstným policejním komisařstvím v Nuslích, 50 mužů, který hrál tak velkou úlohu v našem odboji. Bohužel mělo toto komisařství také velmi mnoho ztrát. Sám bydlel jsem v době pátraní po Smudkovi s bratrem u policejního štábního strážmistra Ládi Dolejše na Spořilově. Dolejš, jeden z nejhrdinnějších policajtů utekl přímo z ruky Gestapáků. Gestapo dostavilo se ve 4 hod. ráno pro Dolejše. Láďa byl vždy připraven, tentokrát však ne. Našli ho v posteli. Zatýkání se účastnil se jeden praporčík naší policie, mimo dvou Gestapáků. Jeden z nich chtěl býti příliš horlivým a prováděl ihned domovní prohlídku. Odešel s policejním praporčíken někam na půdu, zatím co Láďa se pomalu oblékál a spořádal plán útěku. Když měl sáčko na sobě, žádá Gestapáka, aby mu dovolil jíti na stranu. Tento Ládu doprovází. Domeček, kde Dolejš bydlí je malý a dveře toilety při otvírání dotýkají se dřevěných schodů, které vedou do poschodí. Gestapák ~~pokračuje~~ prochází se před toiletou a Láďa sleduje každý jeho krok. Musí jednat rychle, aby ti dva horlivci neskončili prohlídku. Vystihuje okamžik, kdy Gestapák je asi u schodů, a prudkým otevřením dveří sráží vetřelce k zemi. Vrhá se na něho a pěstmi doděláva co dveře nedokázaly. Utíká potom. Skokem přes plot dostává se z domkové zahrady a běží směrem k Záběhlicům. Gestapáci mezitím zjistili útěk Dolejše a zuřivě po něm pálí. Jedna kulka zranila Ládu do levé ruky a přerazila mu ukazováček. Veškeré pátraní po Láďovi je marné. Dr. Müller mi sděluje, že Ládu ošetřil a že je v bezpečí. Sešel jsem se s Láďou dne 5.května 1945 na Pankráci, kde obsluhoval jako Barikádník kulomet a ostřeloval Pankráckou věznici. Némenší hrdinové byli Franta Machek, Emanuel Večeřa, kteří byli popraveni, jakož i ~~jiní~~ jiní, jejichž jména neznám.

Dne 1.prosince 1940 při schůzce zpravodajů v Praze u Hrabánku v Nuslích přivedl pardubický zpravodaj důstojník Půlpán na schůzku Gestapo. Nechal se zlákat různými sliby a zavinil přímo zatčení 5ti osob, mezi nimi i mého bratra a synovce, i já jsem se zúčastnil této schůzky,

a jako zázrakem jsem se zachránil před zatčením. 4 z těchto zatčených zaplatili lehkověrnost a zradu Půlpána životem. Mezi nimi i můj bratr mjr. Jan Petera, který byl v Ruzyni zastřelen 1.října 1941 s pplk. Dědičem z Hradce Králové. Po neštastném 1.prosinci nacházím úkryt ve Strašnicích a v lednu 1941 v Praze, Údolí u Linhartů, kde se setkávám s polit. organisací ÚVOD, vedoucí doc. Krajina - Rudolf Mareš - Reisner - Klečka. U Linhartů byla dohotovena ne jedna vysilačka a vysílalo se denně, ovšem vždy z jiného místa. Začátkem října 1941 je vybrána skupina u Linhartů. Já přechodně zdržoval jsem se ve Studeným na Jílovsku, kde měli Linhartovi své letní sídlo. V té době měl jsem již druhé jméno a to Oldřich Štancl. Dokumenty na toto jméno obdržel jsem od policejního úředníka Linharta Bedřicha, jednoho ze čtyř bratrů. Před zatčením zpravodajských u Hrabánků, slyšel jsem na jméno Josef Tůma. Po vybrání I skupiny u Linhartů hledalo Gestapo Linhartů baráček někde v Pikovicích a toto zdržení mě zachránilo. Dne 5. října jsem zpraven sestrou Cibulkovou, o tom, co se u Linhartů stalo. Prchám ze Studenýho pěšky do Krhanic, odkud pak vlakem odjíždím do Ledče n.S. Měním okamžitě své jméno a stávám se Františkem Hlavatým. Později se dovídám od sestry Cibulkové, že v noci dne 5. října obklopilo vojsko vesnici Studený a Gestapo obklíčilo Linhartův domek.

Křičeli nejdříve Štancl ven, ba padlo i několik výstřelů. V té době ovšem byl jsem již v Ledči n.S. Před odchodem ze Studeného zničil jsem krásný malý přijimač na baterie, který zhotovil náš výrobce vysílaček Jindřich Klečka, jakož i jiný materiál.

Z Ledče n.S. přesídluji do Zahrádky u Ledče, a když je i tu nebezpečí, odjíždím na Šumavu, kde se scházím s lékařem Dr. Hradeckým ve Strakonicích. Jmenovaný byl v Německu popraven. Ze Strakonic dostávám se do Kasejovic, odtud na Odolenku pod Svatoborem, dále pak do Oselců u Sušice. Odtud se vracím na Ledečsko, pak do Nížkova u Žďáru na Moravě. Nyní se jmenuji Kalina.

Když generál Slunečko na podzim 1944 musí opustit Trutnovsko, přijíždí za mnou na Ledečsko a skrývá se zde se mnou několik měsíců v jednom bytě. Jěště v roce 1945 dne 29.ledna propuká na Humpolecku veliké zatýkání, které zaviňuje št.kap.Rychetník a kterému více jak 300 našich lidí padá za oběť . Ze Světelska, kde jsem se dosti často přechodně ukrýval, pod jménem Kučera, u železničáře Kameníka, odjíždím do Prahy. Kameník byl též zatčen, ale po 14 dnech propuštěn. V únoru měním naposled jméno, a to na Josef Malík. Poslední tuto legitimaci obstaral dr.Brady z Poděbrad. Legitimace jsem ovšem měnil jen tehdy, hrozilo-li skutečné nebezpečí. Celkem jsem měl 7 legitimací. Gestapo vypsalo na moje dopadení 1 1/2 milionu korun. U spolupracovníků byl jsem ~~byl jsem~~ znám jako anebo Jarča. Po celou dobu mé illegality, která trvala 5 a půl roku zdržoval jsem se v těchto krajích: Hradecko, Praha a okolí, Českomoravská vysočina, Posázaví, Šumava, Mnich. Hradiště, Orlické hory. Cestoval jsem ve většině vlakem a prodělával jsem desítky vlakových zátahů bez úhony. Ve všech krajích, kde pro illegální činnost byly předpoklady, zakládal jsem odbojové skupiny.

Od začátku února 1945 byl jsem v Praze. Bydlení po dobu mé illegality bylo dobré i zlé. Spal jsem i v kostelních varhanách, bylo to v Nuselské kapli sv. Václava. Za nejstrašnější čas své illega-

lity považuji dobu po odstřelení Heydricha. Po týdny, ba i měsíce potloukali jsme se po lesích a marně jsme se pokoušeli najít ubytování u dobrých lidí. I stravování byl pro nás těžký kořísek. Nebylo divu, že mnohým z nás selhali nervy a sami si vzali život.

Ve dnech od 5. do 9. května byl jsem na Pankráci a na Vinohradech.

Podal jsem hrst svých vzpomínek z mé zpravodajské práce v druhé světové válce. V tomto krátkém časovém úseku nemohl jsem ovšem vyčerpati ze svého deníku všecko, co jsem prožil v těchto vzrušených a na události bohatých dobách.

Rovněž o věcech povahy ryze vojenské jsem pomlčel, abych neuškodil vojenským zájmům. Snad časem bude možno o těchto věcech mluviti více. Domnívám se, že moje zkušenosti válečné a zpravodajské budu moci uveřejniti, sdělititi ještě, při jiných příležitostech a jinou formou.

Sekl. o.k. vydání pobočka Lib.

NÁRODNÍ VÝBOR
v PRAZE XII

P o t v r z e n í .

Policejní ředitelství v Praze - STB potvrzuje:

že všeobecná občanská legitimace, znějící na jméno Karel M a l í k, jest fingovaná /krycí/, č.leg.68.209/42. Držitel této legitimace jmenuje se svým pravým jménem

Emanuel P e t e r a,

nar.19.XII.1892, v Bílé Třemešné, okres Dvůr Králové, přísl.tamtéž, nyní bytem Praha XII., Slezská č.108.

Svrchu jmenovaný jest illegálním pracovníkem od 7.II.1940, a pracoval pro odd.2, hlav.štábu v Paříži.
/Správnost údajů potvrzuje gen.S l u n í č k o, Jan K o v a ř í k, krim_as.pol.ředitelství v Praze./

STB, 12.5.1945.

Za:



Es wird bestätigt, daß die Photographie den Legitimationsinhaber darstellt, welcher die Unterschrift vor der Behörde eigenhändig unterfertigt hat.

Potvrzuje se, že tato podobizna zobrazuje majitele legitimace, který ji před úřadem vlastnoručně podepsal.

Karel Mařík

Nr. Čís. 68.209 / 1942

Deutsches Reich
Protektorat
Böhmen und Mähren

Allgemeine Bürger-legitimation
des Angehörigen des Protektorates Böhmen und Mähren

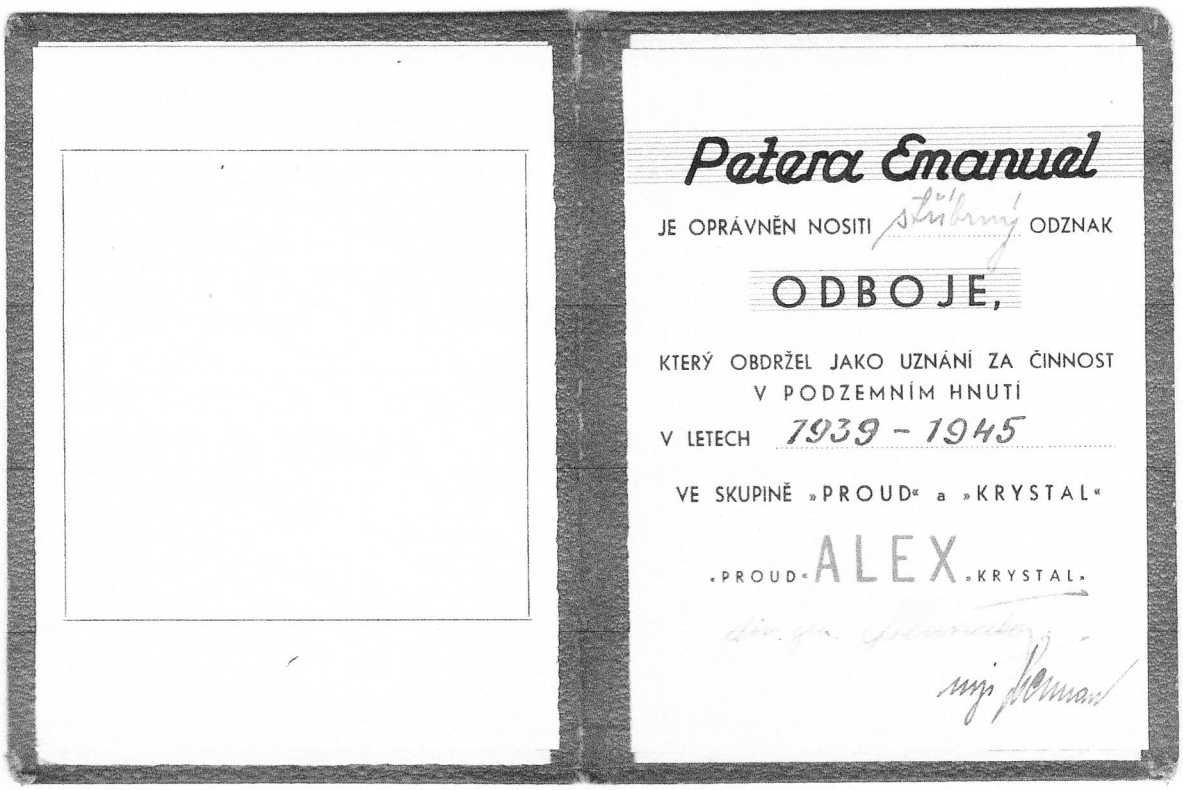
Německá říše
Protektorát
Čechy a Morava

Všeobecná občanská legitimace
příslušníka Protektorátu Čechy a Morava

Občanská legitimace - Kennkarte
platí jako osobní průkaz
než budou vydána nová nařízení

Vorname / Jméno: Karel

Zuname / Příjmení: Mařík



Petera Emanuel

JE OPRÁVNĚN NOSITI stříbrný ODZNAK

ODBOJE,

KTERÝ OBDRŽEL JAKO UZNÁNÍ ZA ČINNOST
V PODZEMNÍM HNUTÍ
V LETECH 1939 - 1945
VE SKUPINĚ »PROUD« a »KRYSTAL«

»PROUD« ALEX »KRYSTAL«

dr. ge. Scheinpflug

inž. Heman

PRESIDENT
REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

UDĚLIL

V UZNÁNÍ VYNIKAJÍCÍCH VOJENSKÝCH ČINŮ MIMO BOJ
JIMIŽ SE ZASLOUŽIL O ČESKOSLOVENSKOU ARMÁDU

PTM.OČ.V ZÁL. P E T E R A EMANUEL

příslušník domácího odboje

ČS. VOJENSKOU MEDAILI ZA ZÁSLUHY
I. STUPNĚ

V Praze dne 17. června 1946

Jan Masaryk

Číslo matriky: 24.029

PRESIDENT
REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

UDĚLIL

V UZNÁNÍ BOJOVÝCH ZÁSLUH, KTERÉ ZÍSKAL V BOJI
ZA OSVOBOZENÍ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ
Z NEPŘÁTELSKÉHO OBSAZENÍ

VOJ.ČP.V ZÁL. P E T E R A EMANUEL

příslušník domácího odboje

ČESKOSLOVENSKÝ VÁLEČNÝ KŘÍŽ 1939

V Praze dne 17.června 1946.

Jan Masaryk

Číslo matriky: 3.038



Es wird bestätigt, daß die Photographie den Legitimationsinhaber

Potvrzuje se, že tato podobizna zobrazuje majitele legitimace

Josefa

Kalinu

aus

darstellt, welcher dieselbe vor der Behörde eigenhändig unterfertigt hat.

který se na ni před úřadem vlastnoručně podepsal.

Nr. - Číslo 14267/10

Deutsches Reich
Protektorat
Böhmen und Mähren

Německá říše
Protektorát
Čechy a Morava

Allgemeine Bürger-legitimation

des Angehörigen des Protektorates Böhmen und Mähren

Všeobecná občanská legitimace

příslušníka Protektorátu Čechy a Morava

Vorname - Jméno Josef

Zuname - Příjmení Kalina

Polizeiliche Anmeldung. — Policejní přihláška.

1.	Name: Příjmení: **Malík**	10.	Familienstand: Rodinný stav: **ženatý**	12. Beruf: - Povolání: **vrch. oficiál v.v.**	13. Geburts- - Narození: Tag - Den: **5.** Mon. - Měs.: **V.** Jahr - Rok: **1890**	Ort - Místo: **Mor. Ostrava Přívoz**		
	Vorname: Jméno: **Karel**					Bez. - Kreis Okr. - Kraj: **Mor. Ostrava**		
	geborene (Mädchenname): rozená (příjmení dívčí): **—**	11.	Religionsbekenntnis: Nábož. vyznání: **řím. kat.**	14.	Staatsangehörigkeit: Státní příslušnost: **Protekt.**	15.	Jude? Žid? **není**	

2.	Neue Wohnung: Nové bydliště:	Ort: Místo: **Praha XIII.**	16.	Kinder unter 15 Jahren, die mit der meldepflichtigen Person zusammen leben: Děti do 15 let, které žijí s osobou hlášením povinnou:	1. ..... geb.: nar.: .....
		Bezirk (Stadtteil): Okres (čtvrť): **Vršovice**			2. ..... " .....
		Straße: Ulice: **Ruská** Nr.: č.: **1040**			3. ..... " .....
	Wenn in Untermiete, bei: Je-li v podnájmu, u: **vl. byt.**				4. ..... " .....
					5. ..... " .....
3.	Tag des Zuzuges: — Den přichodu:		17.	Familienname und Vorname Příjmení a jméno	des Vaters: otce: **Antonín**
4.	~~Wird alte Wohnung beibehalten?~~ — Podrží starý byt? **ano**				der Mutter: matky: **Jana**
5.	Schon einmal hier gewohnt? — Bydlel zde již? **ano**		18.	Der Ehefrau: Manželky:	Vorname: Jméno: **Marie**
6.	Vorige Wohnung: Předchozí bydliště:	Ort Místo: **Praha**			Mädchenname: Dívčí příjmení: **Josífková**
		Bezirk (Stadtteil): Okres (čtvrť): **Žižkov**			Geburts-: Narození: Tag - Den **14.** Mon. - Měs. **V.** Jahr - Rok **1896**
		Straße: Ulice: **Táborská** Nr.: č.: **2**	19.	Bei Ausländern und Staatenlosen U cizinců a bezdomovců	Paß-Nr. und Datum: pas č. a datum: **—**
7.	Bei Zuzug aus dem Ausland, von Reisen, Wanderschaft, RAD oder Wehrmacht letzte Wohnung im Inland: Při příchodu z ciziny, z cest, říš. prac. služby n. branné moci poslední bydliště v tuzemsku:	Ort: Místo: **—**			Ausstell. Beh.: vydal úřad: **—**
		Bezirk (Stadtteil): Okres (čtvrť):	20.	Unterschrift d. Meldepflichtigen: Podpis osoby hlášením povinné:	**Karel Malík**
		Straße: Ulice: Nr.: č.:	21.	Unterschrift des Wohnungsinhabers: Podpis majitele bytu:	
8.	Ich besitze die Kraftfahrzeuge Nr.: Jsem majitelem motor. vozidel č.: **—**		22.	Unterschrift des Hauseigentümers: Podpis majitele domu:	
9.	Verwendung im Luftschutz (als was?): Činný v protiletecké ochraně (jako?): **—**		23.	Ort V	den dne **23. V. 1941**

Polizeiliche Anmeldung. — Policejní přihláška.

1.	Name: Příjmení: **Kalina**	10.	Familienstand: Rodinný stav: **ženatý**	12. Beruf: - Povolání: **stárek**	13. Geburts- - Narození: Tag - Den: **23.** Mon. - Měs.: **5** Jahr - Rok: **1891**	Ort - Místo: **Turnov**		
	Vorname: Jméno: **Josef**					Bez. - Kreis Okr. - Kraj: **dtto.**		
	geborene (Mädchenname): rozená (příjmení dívčí):	11.	Religionsbekenntnis: Nábož. vyznání: **řím. kat.**	14.	Staatsangehörigkeit: Státní příslušnost: **Protektorátní**	15.	Jude? Žid? **ne**	

2.	Neue Wohnung: Nové bydliště:	Ort: Místo: **Zahrádka**	16.	Kinder unter 15 Jahren, die mit der meldepflichtigen Person zusammen leben: Děti do 15 let, které žijí s osobou hlášením povinnou:	1. ..... geb.: nar.: .....
		Bezirk (Stadtteil): Okres (čtvrť): **Ledeč nad S.**			2. ..... " .....
		Straße: Ulice: Nr.: č.: **161**			3. ..... " .....
	Wenn in Untermiete, bei: Je-li v podnájmu, u: **Šimůnková Anna**				4. ..... " .....
					5. ..... " .....
3.	Tag des Zuzuges: — Den přichodu: **13.10.1941**		17.	Familienname und Vorname Příjmení a jméno	des Vaters: otce: **Josef Kalina**
4.	Wird alte Wohnung beibehalten? — Podrží starý byt? **ne**				der Mutter: matky: **Marie r. Sládková**
5.	Schon einmal hier gewohnt? — Bydlel zde již? **ne**		18.	Der Ehefrau: Manželky:	Vorname: Jméno:
6.	Vorige Wohnung: Předchozí bydliště:	Ort: Místo: **Plzeň**			Mädchenname: Dívčí příjmení:
		Bezirk (Stadtteil): Okres (čtvrť): **dtto.**			Geburts-: Narození: Tag - Den / Mon. - Měs. / Jahr - R
		Straße: Ulice: **Nová ulice** Nr.: č.: **260**	19.	Bei Ausländern und Staatenlosen U cizinců a bezdomovců	Paß-Nr. und Datum: pas č. a datum:
7.	Bei Zuzug aus dem Ausland, von Reisen, Wanderschaft, RAD oder Wehrmacht letzte Wohnung im Inland: Při příchodu z ciziny, z cest, říš. prac. služby n. branné moci poslední bydliště v tuzemsku:	Ort: Místo:			Ausstell. Beh.: vydal úřad:
		Bezirk (Stadtteil): Okres (čtvrť):	20.	Unterschrift d. Meldepflichtigen: Podpis osoby hlášením povinné:	**Josef Kalina**
		Straße: Ulice: Nr.: č.:	21.	Unterschrift des Wohnungsinhabers: Podpis majitele bytu:	**Anna Šimůnková**
8.	Ich besitze die Kraftfahrzeuge Nr.: Jsem majitelem motor. vozidel č.: **není**		22.	Unterschrift des Hauseigentümers: Podpis majitele domu:	
9.	Verwendung im Luftschutz (als was?): Činný v protiletecké ochraně (jako?): **není**		23.	Ort V **Zahrádka**	den dne **10.11.1941.**

Velitelství
gen. Alex.

Čj. 427 /1945.

Praha, 28. červen 1945.

P o t v r z e n í .

Potvrzuji, že pan Emanuel P e t e r a , narozený 19. prosince 1892 v Bílé Třemešné, okres Dvůr Králové n/L. byl se mnou jako ilegální pracovník ve spojení od roku 1943. Přispěl v únoru 1943 k mému přemístění z politického okresu Turnov na Mnichovohradištsko, byl mým zpravodajským orgánem pro Prahu. V zimě 1944, kdy jsem byl nucen z Českého Ráje přemístiti se do Zahrádky u Ledče n/S. následkem likvidace parašutistů z Anglie /Velký Josef, Malý Josef a Tomáš/ Gestapem, bydlel jsem s ním v jeho bytě, kde mne dával informace o situaci a materielně mne podporoval.

Velitelství generál Alex

Brig. gen. Fr. Slunečko
velitel skup. Alex:
gen. Slunečko

Ehefrau



Unterschrift des Paßinhabers

Otera Emanuel

und seiner Ehefrau

Es wird hiermit bescheinigt, daß der Inhaber die durch das obenstehende Lichtbild dargestellte Person ist und die darunter befindliche Unterschrift eigenhändig vollzogen hat.

Königgrätz 17. XI. 1939

den

Der Oberlandrat –
Im Auftrage:

2

Nr. 06745 B/39

PERSONENBESCHREIBUNG

	Ehefrau
Beruf	Kaufmann
Geburtsort	Böhm. Trnešnitz
Geburtstag	19. 12. 1892
Wohnort	Königgrätz
Gestalt	groß
Gesicht	rund
Farbe der Augen	braun
Farbe des Haares	melliert
Besond. Kennzeichen	keine

KINDER

Name	Alter	Geschlecht

Nr. 06745 B/39

Tento cestovní pas obsahuje 32 stránky
Ce passeport contient 32 pages

Číslo cestovního pasu:
No du passeport:

7053/32

CESTOVNÍ PAS – REISEPASS – PASSEPORT

NĚMECKÁ ŘÍŠE
PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA
DEUTSCHES REICH
PROTEKTORAT BÖHMEN UND MÄHREN
ALLEMAGNE
PROTECTORAT BOHÊME ET MORAVIE

Jméno majitele / Nom du porteur: Emanuel Otera

Provázen svou manželkou / Accompagné de sa femme:

a svými / et de ____ dětmi / enfants

Státní příslušnost: Protektorát Čechy a Morava

Vysvětlení k návrhu na vyznamenání Emanuela P e t e r y .

V r. 1938 byl zapojen na vojenskou podzemní organisaci O N, spolupracoval se skupinou pluk. Petra Nováka, byv současně pověřen II. odd. hlav. štábu čs. armády v Paříži zpravodajstvím pro ČSR, organisoval zpravodajskou službu na okupovaném území ČSR. a osobně převážel tyto zprávy přes hranice do Francie, cestou jež vedla přes Rakousko, Italií, nebo volil spojení přes Německo a Belgií, též i přes Švýcary.

Od podzimu r. 1939 staly se tyto cesty zvláště nebezpečné, neboť Německo zahájilo válku a vojenská opatření na hranicích byla zvýšena a to nejen na území ovládaném Němci, ale i na hranicích italských. Ale i za tohoto stavu věcí přešel čtyřikráte přešel německo - italsko - francouzské hranice s falešným pasem, který osobně vylákal na Gestapu. V Italii musel si opatřovati nový pas, což nebylo bez nebezpečí, neboť italské hranice byly bedlivě střeženy a prohlídky důkladné. V daném případě nešlo jenom o vlastní osobu, ale musel převésti s sebou i zprávy, je pochopitelné, že se to neobešlo někdy bez dramatických okolností. V těchto pohraničních oblastech vcházel jmenovaný v bezprostřední styk s nepřítelem, v těchto končinách i když tu ještě nebyla v tento čas fronta, přece se tu vedla válka mezi ofensivním a defensivním zpravodajstvím, nehledě, že tato území byla silně vojensky obsazena. Proto jmenovaný musel vyvinouti chladnokrevnou odvahu, neboť jeho dopadení znamenalo smrt. Také později se v českosl. kruzích v Anglii mělo úředně za to, že Petera byl na italských hranicích zastřelen.

Když po pádu Francie byly tyto cesty znemožněny, žil Ptera v ilegalitě až do konce války. Pracoval s různými podzemními organisacemi, neprve byl činný v O N, pak v ÚVODu, organisoval místní odbojové skupiny v různých krajích: Mnichovohradištském, Hradeckém, Posázaví, Šumava, konečně byl ve spojení se skupinou ALEX, v roce 1944 poskytl úkryt generálu Slunéčkovi a sprostředkoval mu spojení s Prahou. Tato práce byla denně spojena s nebezpečím života, neboť jeho činnost byla prozrazena, když se Němci zmocnili Paříže, nalezli zde i doklady o jeho zpravodajské činnosti a zahájili po něm úsilovné pátrání. Na jeho osobu byl vydán zatykač, vypsána cena na jeho dopadení, která byla zvyšována až na 150.000 RM. Za této situace se musel pohybovati opatrně a bylo věcí jeho obratnosti, že používal dopravních prostředků (železnic), které byly kontrolovány německou i vojenskou policií, ale i Gestapem a SChuppo. Pohyboval se na falešné občanské legitimace a používal falešných jmen, celkem své jméno změnil osmkrát.

Během této doby vešel několikráte v přímý styk s nepřítelem, bylo to vždy když se ocitl v nebezpečí zatčení. Poprvé se tak stalo 6. února 1940 v Hradci Králové, kdy Gestapo se zároveň pokoušelo polapiti i jeho bra majora Jana Peteru, oběma se podařilo uniknout, Emanuel Petera se pak jistou dobu skrýval takřka v bezprostředním sousedství Getstapa, které po něm pátralo. Po druhé jeho styk s Gestapem byl dramatičtější, stalo se to 1. prosince 1940 v Praze, v této době žil pod jménem Josef Tůma. V tento den se konala v Nuslích v restauraci u Hrabánků tajná porada zpravodajů krajských ze skupiny ON se zemským zpravodajským majorem Peterou. Emanuel Petera v poslední chvíli zjistil, že jde o zradu, odejel rychle tuto skupinu varovat, ale bylo již pozdě, restaurace byla již střežena. Než přesto vnikl dovnitř se zbraní v ruce, vyzval přítomné, aby uprchli, ale na to už nebylo pomyšlení, neboť v patách za ním dojela Němcům posila. Němci obklíčili restauraci a vnikli dovnitř. V nastalé vřavě podařilo se mu dosáhnouti východu a uniknouti. Byl jediný, který se nedostal do rukou Gestapa, ač ho měli takřka v hrsti. Nemysle na svou záchranu, rychle varoval 50 revír policejní zapojen

ný do skupiny Balabán- Mašín (ON) s níž spolupracoval major Petera,v tu dobu zatčený a později popravený (1.X.1941) a vyzval je,aby zahladili všechny stopy a ukryli dokumenty.Přesto,že Gestapo po zmizelém zahájilo úsilovné pátrání(prohlídky na železnicích),rozejel se Petera po krajích, jejichž vedoucí byli u Hrabánků zatčeni,aby varoval jejich skupiny a zachránil co se zachránit dalo.Dík této,odvaze a okamžitému zásahu bylo mnoho lidí zachráněno a podzemní organisace uchráněny pohromy,poněvadž se ocítli v nebezpečí všichni spolupracovníci zatčených u Hrabánků.

Později spolupracuje se skupinou ÚVOD,ač sám v illegalitě poskytoval úkryt radiotelegrafistovi Jindru Klečkovi(zahynul v Jinonicích) ocítl se v nebezpečí,když se Gestapo zmocnilo vysílačky této skupiny(u Linhartů), tím bylo prozrazeno nejen jeho jméno(tehda znělo na Štancl),ale i pobyt ve Studeném u Jílového. Byl sice rychle varován spolupracovnicí ses.Marií Cibulkovou,ale neměl už možnost včas odejít,Gestapo s vojenskou asistencí překvapilo obec Studené,obklíčilo ji a začlo ho hledati,ne domek v němž se ukrýval začlo střílet.Než přesto unikl,podařilo se mu projít hlídkami.Jen jeho majetek,prádlo,kufr zůstal v rukou Gestapa.Byl jediný,který z obce neušel.Gestapo zuřilo nad neúspěchem pozatýkalo všechny muže a odvezlo je s sebou.To bylo v r.1941.

Po příchodu Heydrichově ukrýval se v Oselcích,okr.Kasejovice,Strakonicích,žil v lesích jihočeských a pošumavských.Za teroru po atentátu na Heydricha ocítl se v novém nebezpečí,meškaje v tu dobu v Posázaví v okrese Ledečském byl nucen v noci uprchnouti před prohlídkou vojenskou,s pomocí svých spolupracovníků lstí pronikl vojenským kordonem a poněvadž za těchto okolností(strach obyvatelstva) nebylo možno najíti nový úkryt,žil nějakou dobu v lesích sázavských.

V r. 1944 vrací se opět na Sázavu,žije před tím v okrese Turnovském a Mnichovohradišťském pode jménem Josef Malina.Posledním jeho úkrytem byla obec Zahrádka v okrese Ledeč,kde budoval organisaci,která v sobě zahrnovala 112 polit.obcí.Lidé v totmto kraji,patřící k jeho skupině,povětšině přejali v květnu politickou moc,jako členové národních výborů.A tady dochází k poslednímu jeho bezprostřednímu styku s nepřítelem,když byl nečekaně zatčen člen jeho skupiny Frant.Široký ze Zahrádky v souvislostí s aférou štkpt.Rychetníka,která se provalila v sousedním okrese humpoleckém.V souvislosti s tím bylo zatčeno asi 300 lidí z čehož je dnes 50 mrtvých.Tady naposled unikl Gestapu,opět bylo mu projíti kordonem vojenských hlídek.To bylo již na jaře 1945,kdy věci spěly ke svému konci,proto se uchýlil do Prahy,nalézaje nějako dobu úkryt v Praze XII a na Pankráci,kdež v květnových dnech se zúčastnil pouličních bojů.

Vzhledem na to,co bylo shora,ovšem v krátkosti,podáno za účelem příslušného návrhu na vyznamenání,jasně prokazuje,že Emanuel Petera se účastnil boje za osvobození s nasazením svého života a to s neobyčejnou chrabrostí a odvahou.Jeho styk s nepřítelem,přechody hranic za války,život v illegalitě,kdy je stíhán zatykačem a vypsanou cenou na jeho dopadení,který je vyplněn prací ve styku s podzemními organisacemi,používání dopravních prostředků vojensky i policejně kontrolovaných plně odůvodňuje návrh na vyznamenání medailí za chrabrost.